

ter; og jeg veed ikke, hvad Bægt man kunde tillægge det løse og kolde Løfte, som dertil skulde knytte sig. Jeg vilde for min Deel lægge saa liden Bægt derpaa, at jeg ikke vilde ansee det for Umagen værd, at fremtvinge et saadant Løfte ved de i § 13 foreslaaede daglige Bøder, og heller ikke vilde ansee det passende, at gjøre dette Løfte til en Betingelse for Udøvelsen af de vigtigste borgerlige Rettigheder. Den 15de Paragraph har et Surrogat for Eden; thi efter denne Paragraph skal Den, der ikke er Medlem af noget her i Landet anerkjendt Troesfamsfund, i Stedet for — som det hedder — at aflægge den i Lovgivningen foreskrevne sædvanlige Eed, gjøre de Løfter og Bekræftelser, som trænge til edelig Stadfæstelse, ved Alt, hvad der er ham eller hende helligt og dyrebart, og et Løfte eller en Bekræftelse, der paa denne Maade er stadfæstet, skulde, som det endvidere hedder, i Henseende baade til Værd og til Straf agtes lige med det Løfte eller den Bekræftelse, der er stadfæstet ved Lovgivningens sædvanlige Eed. Det var ikke uden Forundring, at jeg hørte at den høitagne Kultusminister ingen væsentlig Indvending havde imod denne Paragraph. Det kunde synes, som om den ærede Forslagsstiller havde udstrakt sin Forsynlighed saavidt, at han her havde været betænkt paa at skaffe et Slags Eedsformular tilbeie for Atheister; men ligesom det ingenlunde tør forudsættes, at Den, der ikke hører til noget her i Riget anerkjendt Troesfamsfund, derfor skulde fornægte Guds Tilværelse, saaledes kan det ikke være Forslagsstilleren ubekjendt, og er det neppe heller for de fleste af Thingets Medlemmer, at det er Paafaldelsen af den Almægtige, som er det Væsentligste ved Eden og udgjør dennes egentlige Særkende, det er den høitidelige Forstikring, under Paafaldelse af Guddommens Straf eller i alt Fald af Gud som Vidne, der gjør den til Eed i dette Ord's egentlige Betydning. Men det forekommer mig dog at være meget betænkeligt, naar man overveier Edens overordentlige Vigtighed, at give det i Enhvers Magt, som ikke vilde vide af at være Medlem af noget her i Landet anerkjendt Troesfamsfund, at han skulde kunne gjøre Løfter og Bekræftelser ved Alt, hvad der er ham helligt og dyrebart, med samme

Virkning, som om han havde aflagt Lovens Eed. Ganske vist maatte ogsaa en Stadfæstelse ved Alt, hvad der er ham helligt og dyrebart, i sin rette Opfattelse have en dyb Betydning, men en egentlig Eed er den dog endnu ikke, og den overspringer eller fremhæver ikke det for Samvittigheden meest indtrængende Moment, som Staten har anset det nødvendigt at benytte for, det meest Mulige, at garantere Sandheden af de Forstikringer, der skulle nyde den største Tiltro, og det selv i de allervigtigste Tilfælde; thi Eden gjør ofte Udslaget, ikke blot, hvor der i Rettergang tvistes om Mit og Dit, men ogsaa i Tilfælde, hvori det gjælder om Friheden, Æren eller Livet. Sandelig, dette er en Sag af den yderste Vigtighed, som det vilde være urigtigt at gaae let hen over, og jeg nægter ikke, at Forslagsstilleren synes mig at være gaaet noget let hen over den.

For at jeg skal samfatte det Hele i faa Ord, saa forekommer Lovforslaget mig, jeg siger ikke, som en æret Taler har sagt, mangelfuldt i sin Orden og i nogle Enkeltheder — derpaa kunde der i alt Fald raades Bod — men efter sin hele grundvæsentlige Bessaffenhed forkasteligt, saa forkasteligt, at, medens jeg intet Dieblik har betvivlet, at det er velmeent, har det gjort mig ondt, at see det fremkommet fra min ærede Vens Haand; jeg anser det i sine Hovedbestanddele for saa ilde betænkt, og i det Hele for saa lidet heldigt, at jeg troer, vi vilde gjøre en vigtig Sag en slet Tjeneste ved at bygge en ny Lov paa dette Forslag. Derimod har jeg erkjendt, og jeg gjentager det, at der virkelig er en Trang til en ny Lovgivning i den omhandlede Retning, navnlig med Hensyn til visse Classer af Disenterer. De, som maatte dele denne Ansæelse, kunne jo, naar de dertil finde Kald, fremkomme med et nyt, mere begrændset Forslag, og de gjøre det uden Ophold, for at der kan være desto sikkrere Udsigt til, at Sagen betimeligt vil kunne fremmes her i Thinget. Det foreliggende Forslag bør vi, efter min Overbeviisning, lade hvile, og jeg stemmer derfor imod, at Sagen fremmes til anden Behandling.

Formanden: Der er begjært Afslutning af Forhandlingerne af følgende Medlemmer: